

THEOFANIE

Zjevení Páně

Čtení třinácti paremií v předvečer svátku

1.

První kniha Mojžíšova (Genesis) (1. M 1. kap.)

1. Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi. 2. Země byla pustá a prázdná a nad propastnou tůňí byla tma. Ale nad vodami vznášel se duch Boží. 3. I řekl Bůh: „Buď světlo!“ A bylo světlo. 4. Viděl, že světlo je dobré, a oddělil světlo od tmy. 5. Světlo nazval Bůh dnem a tmu nazval nocí. Byl večer a bylo jitro, den první. 6. I řekl Bůh: „Buď klenba uprostřed vod a odděluj vody od vod!“ 7. Učinil klenbu a oddělil vody pod klenbou od vod nad klenbou. A stalo se tak. 8. Klenbu nazval Bůh nebem. Byl večer a bylo jitro, den druhý. 9. I řekl Bůh: „Nahromadte se vody pod nebem na jedno místo a ukaž se souš!“ A stalo se tak. 10. Souš nazval Bůh zemí a nahromaděné vody nazval moři. Viděl, že to je dobré. 11. Bůh také řekl: „Zazelenej se země zelení: bylinami, které se rozmnožují semeny, a ovocným stromovým rozmanitého druhu, které na zemi ponese plody se semeny!“ A stalo se tak. 12. Země vydala zeleň: rozmanité druhy bylin, které se rozmnožují semeny, a rozmanité druhy stromoví, které nese plody se semeny. Bůh viděl, že to je dobré. 13. Byl večer a bylo jitro, den třetí.

2.

Druhá kniha Mojžíšova (Exodus) (2. M 14. kap.)

15. Hospodin řekl Mojžíšovi: „Proč ke mně úpíš? Pobídní Izraelce, ať táhnou dál. 16. Ty pak pozdvihni svou hůl, vztáhni ruku nad moře a rozpoltíš je, a tak Izraelci půjdou prostředkem moře po suchu. 17. Já zatvrdím srdce Egyptanů, takže půjdou za nimi. Oslavím se na faraónovi a na všem jeho vojsku, na jeho vozech i jízdě. 18. Egyptané poznají, že já jsem Hospodin, až budu oslaven tím, co učiním s faraónem, s jeho vozy a jízdou.“

21. Mojžíš vztáhl ruku nad moře a Hospodin hnal moře silným východním větrem, který vál po celou noc, až proměnil moře v souš. Vody byly rozpolceny. 22. Izraelci šli prostředkem moře po suchu. Vody jim byly hradbou zprava i zleva. 23. Egyptané je pronásledovali a vešli za nimi doprostřed moře, všichni faraónovi koně, vozy i jízda.

27. Mojžíš vztáhl ruku nad moře, a když nastávalo jitro, moře opět nabylo své moci. Egyptané utíkali proti němu a Hospodin je vehnal doprostřed moře. 28. Vody se vrátily, přikryly vozy i jízdu celého faraónova

vojska, které vešlo za Izraelci do moře. Nezůstal z nich ani jediný. 29. Ale Izraelci přešli prostředkem moře po suchu a vody jim byly hradbou zprava i zleva.

3.

Druhá kniha Mojžíšova (Exodus) (2. M 15. kap.—16. kap.)

22. Mojžíš vedl Izraele od Rákosového moře dál. Vyšli na poušť Šúr a táhli pouští po tři dny, aniž narazili na vodu. 23. Došli až do Mary, ale nemohli vodu z Mary pít, protože byla hořká. Pojmenovali ji proto Mara (to je Hořká). 24. Tu lid proti Mojžíšovi reptal: „Co budeme pít?“ 25. Mojžíš úpěl k Hospodinu a Hospodin mu ukázal dřevo. Když je hodil do vody, voda zeslédla. Tam dal Hospodin lidu nařízení a právní ustanovení a podrobil jej tam zkoušce. 26. Řekl: „Jestliže opravdu budeš poslouchat Hospodina, svého Boha, dělat, co je v jeho očích správné, naslouchat jeho přikázáním a dbát na všechna jeho nařízení, nepostihnu tě žádnou nemocí, kterou jsem postihl Egypt. Neboť já jsem Hospodin, já tě uzdravuji.“ 27. Pak přišli do Élimu. Tam bylo dvanáct vodních pramenů a sedmdesát palm. Tam při vodách se utábořili. 1. Pak vytáhli z Élimu. Celá pospolitost Izraelců přišla na poušť Sín, která je mezi Élimem a Sínajem, patnáctý den druhého měsíce poté, co vyšli z egyptské země.

Tropar

4.

Kniha Jozue (Joz 3. kap.)

7. Hospodin řekl Jozuovi: „Dnešního dne jsem tě začal před zraky celého Izraele vyvyšovat, aby poznali, že jsem s tebou, jako jsem byl s Mojžíšem. 8. Kněžím nesoucím schránu smlouvy přikážeš toto: Až vstoupíte na pokraj jordánských vod, zůstanete v Jordánu stát.“

15. Když ti, kteří nesli schránu, přišli k Jordánu a nohy kněží nesoucích schránu se smočily na pokraji vod – Jordán je vždycky v čas žně rozvodněn daleko z břehů –, 16. tu vody řítící se shora zůstaly stát a postavily se jako jednolitá hráz velmi daleko odtud u města Adamu, které leží při Saretánu; a ty, které tekly dolů k Pustému moři, k moři Solnému, se vytratily. Tak přešel lid naproti Jerichu. 17. Kněží nesoucí schránu Hospodinovy smlouvy stáli nepohnutě na suché zemi uprostřed Jordánu a celý Izrael přecházel po suchu, dokud celý ten pronárod do jednoho nepřešel Jordán.

5.

Čtvrtá kniha Královská (4/2 Kr 2. kap.)

6. Řekl Eliáš Eliseovi: „Zůstaň zde, protože Hospodin mě posílá k Jordánu.“ Odvětil: „Jakože živ je Hospodin a jakože živ jsi ty, neopustím tě.“ I šli oba spolu. 7. Padesát mužů z prorockých žáků šlo za nimi a postavilo se naproti nim v povzdálí; a oni oba stáli u Jordánu. 8. Eliáš vzal svůj plášť,

svinul jej, udeřil do vody a ta se rozestoupila, takže oba přešli po suchu. 9. A stalo se, jak přešli, že Eliáš řekl Eliseovi: „Požádej, co mám pro tebe udělat, dříve než budu od tebe vzat.“ Elisej řekl: „Ať je na mně dvojnásobný díl tvého ducha!“ 10. Eliáš mu řekl: „Těžkou věc si žádáš. Jestliže mě uvidíš, až budu od tebe brán, stane se ti tak. Jestliže ne, nestane se.“ 11. Pak šli dál a rozmlouvali. A hle, ohnivý vůz s ohnivými koni je od sebe odloučil a Eliáš vystupoval ve vichru do nebe. 12. Elisej to viděl a vykřikl: „Můj otče! Můj otče! Vozaťaji Izraele!“ A pak už ho neviděl. I uchopil své roucho a roztrhl je na dva kusy. 13. Pak zdvihl Eliášův plášť, který z něho spadl, vrátil se a postavil se na břehu Jordánu. 14. Vzal Eliášův plášť, který z něho spadl, udeřil jím do vody a zvolal: „Kde je Hospodin, Bůh Eliášův, i on sám?“ Když udeřil do vody, rozestoupila se a Elisej přešel.

6.

Čtvrtá kniha Královská (4/2 Kr 5. kap.)

9. Naamán přijel se svými koni a s vozem a zastavil u vchodu do Elišova domu. 10. Elisej mu po poslovi vzkázal: „Jdi, omyj se sedmkrát v Jordánu a tvé tělo bude opět zdravé. Budeš čist.“ 11. Ale Naamán se rozlítl a odešel. Řekl: „Hle, říkal jsem si: »Zajisté ke mně vyjde, postaví se a bude vzývat jméno Hospodina, svého Boha, bude mávat rukou směrem k posvátnému místu, a tak mě zbaví malomocenství.«“ 12. Cožpak nejsou damašské řeky

Abána a Parpar lepší než všechny vody izraelské? Cožpak jsem se nemohl omýt v nich, abych byl čist?“ Obrátil se a rozhořčeně odcházel. 13. Ale jeho služebníci přistoupili a domlouvali mu: „Otče, ten prorok ti řekl důležitou věc. Proč bys to neudělal? Přece ti řekl: »Omyj se, a budeš čist.«“ 14. On tedy sestoupil a ponořil se sedmkrát do Jordánu podle slova muže Božího. A jeho tělo bylo opět jako tělo malého chlapce. Byl čist.

Tropar

7.

Proroctví Izaiáše proroka (Is 1. kap.)

16. „Omyjte se, očistěte se, odkliděte mi své zlé skutky z očí, přestaňte páchat zlo. 17. Učte se činit dobro. Hleďte právo, zakročte proti násilníku, dopomozte k právu sirotkovi, ujímejte se pře vdovy. 18. Pojďte, projednejme to spolu, praví Hospodin. I kdyby vaše hříchy byly jako šarlat, zbělejí jako sníh, i kdyby byly rudé jako purpur, budou bílé jako vlna. 19. Budete-li povolní a poslechnete, budete požívat dobrých darů země. 20. Když však odmítnete a budete se zpěčovat, bude vás požírat meč.“ Tak promluvila Hospodinova ústa.

8.

První kniha Mojžíšova (Genesis) (1. M 32,1—10 / 32,2—11)

2. Jákob šel svou cestou. Tu se s ním srazili andělé Boží. 3. Jakmile je Já-

kob spatřil, zvolal: „To je vojsko Boží“, a to místo pojmenoval Machanajim (to je Tábor). 4. Pak Jákob vyslal napřed posly ke svému bratru Ezauovi do země Seíru, na pole Edómské, 5. a přikázal jim: „Vyřídte mému pánu Ezauovi toto: Tvůj otrok Jákob vzkazuje: Až dosud jsem prodléval jako host u Lámana. 6. Mám voly a osly, ovce, služebníky a služky. Posílám o tom zprávu tobě, svému pánu, abych získal tvoji přízeň.“ 7. Poslové se vrátili k Jákobovi a řekli: „Přišli jsme k tvému bratru Ezauovi, ale on ti už jde vstříc a je s ním čtyři sta mužů.“ 8. Tu padla na Jákoba veliká bázeň a tíseň. Rozděлил proto lid, který byl s ním, i brav a skot a velbloudy do dvou táborů, 9. neboť si řekl: „Přijde-li Ezau k prvnímu táboru a pobije jej, může ještě zbylý tábor vyváznout.“ 10. Dále Jákob řekl: „Bože mého otce Abrahama a Bože mého otce Izáka, Hospodine, tys mi pravil: »Navrať se do své země a do svého rodiště a já se postarám, aby se ti dobře vedlo.« 11. Nejsem hoden veškerého tvého milosrdenství a vší tvé věrnosti, které jsi svému služebníku prokázal. Tento Jordán jsem překročil s holí, a teď mám dva tábory.

9.

Druhá kniha Mojžíšova (Exodus) (2. M 2. kap.)

5. Sestoupila faraónova dcera, aby se omývala v Nilu, a její dívky se procházely podél Nilu. Vtom uviděla v rákosí ošatku a poslala svou otro-

kyni, aby ji přinesla. 6. Otevřela ji a spatřila dítě, plačícího chlapce. Bylo jí ho líto a řekla: „Je z hebrejských dětí.“ 7. Jeho sestra se faraónovy dcery otázala: „Mám jít a zavolat kojnou z hebrejských žen, aby ti dítě odkojila?“ 8. Faraónova dcera jí řekla: „Jdi!“ Děvče tedy šlo a zavolalo matku dítěte. 9. Faraónova dcera jí poručila: „Odneš to dítě, odkoj mi je a já ti zaplatím.“ Žena vzala dítě a odkojila je. 10. Když dítě odrostlo, přivedla je k faraónově dceři a ona je přijala za syna. Pojmenovala ho Mojžíš (to je Vytahující). Řekla: „Vždyť jsem ho vytáhla z vody.“

10.

Knihy Soudců (Sd 6. kap.)

36. Gedeón prosil Boha: „Chceš mou rukou vysvobodit Izraele, jak jsi prohlásil? 37. Hle, rozprostírám na humně ovčí rouno. Bude-li rosa jenom na rouně a všude po zemi bude sucho, poznám, že mou rukou vysvobodíš Izraele, jak jsi řekl.“ 38. Tak se také stalo. Nazítří za časného jitra rouno vyždímal a vytlačil z něho plný košík rosy. 39. Gedeón dále prosil Boha: „Nechť proti mně nevzplane tvůj hněv, když promluví ještě jednou. Rád bych to s rounem zkusil ještě jednou. Kéž je jenom rouno suché a všude po zemi rosa!“ 40. A Bůh to tak té noci učinil. Jenom rouno bylo suché, zatímco všude po zemi byla rosa.

11.**Třetí kniha Královská (3/1 Kr 18. kap.)**

30. Řekl Eliáš všemu lidu: „Přistupte ke mně!“ Všechn lid k němu přistoupil a on opravil pobořený Hospodinův oltář. 31. Vzal dvanáct kamenů podle počtu kmenů synů Jákoba, k němuž se stalo slovo Hospodinovo, že se bude jmenovat Izrael. 32. Z kamenů vybudoval oltář ve jménu Hospodinově a kolem oltáře vyznačil příkopem prostor pro vyšetí dvou měr zrní. 33. Pak narovnal dříví, rozsekal býka na kusy a položil na dříví. 34. Nato řekl: „Naplňte čtyři džbány vodou a vylijte ji na zápalnou oběť a na dříví!“ Potom řekl: „Udělejte to ještě jednou.“ Oni to udělali. Znovu řekl: „Udělejte to potřetí!“ Udělali to tedy potřetí. 35. Voda tekla okolo oltáře a naplnila i příkop. 36. Nastal čas, kdy se přináší obětní dar. Prorok Eliáš přistoupil a řekl: „Hospodine, Bože Abrahamův, Izákův a Izraelův, ať se dnes pozná, že ty jsi Bůh v Izraeli a já tvůj služebník a že jsem učinil všechny tyto věci podle tvého slova. 37. Odpověz mi, Hospodine! Odpověz mi, ať pozná tento lid, že ty, Hospodine, jsi Bůh. Ty sám obrať jejich srdce zpět k sobě.“ 38. I spadl Hospodinův oheň a pozřel zápalnou oběť i dříví, kameny i prstě, a vodu z příkopu vypil. 39. Když to všichni lid spatřil, padli na tvář a volali: „Jen Hospodin je Bůh! Jen Hospodin je Bůh!“

12.**Čtvrtá kniha Královská (4/2 Kr 2. kap.)**

19. Mužové města řekli Eliseovi: „Hle, v městě se dobře sídlí, jak náš pán vidí, ale voda je zlá, takže země trpí neplodností.“ 20. I řekl: „Podejte mi novou mísu a dejte do ní sůl.“ Podali mu ji tedy. 21. Pak vyšel k místu, kde voda vyvěrala, hodil tam sůl a řekl: „Toto praví Hospodin: »Uzdravuji tuto vodu, už nikdy odtud nevzejde smrt či neplodnost.«“ 22. A voda je zdravá až dodnes podle Eliseova slova, které promluvil.

13.**Proroctví Izaiáše proroka (Is 49. kap.)**

8. Toto praví Hospodin: „Vyslyším te v čase milosti, pomohu ti v den spásy. Budu tě opatrovat, dám tě za smlouvu lidu, abys pozvedl zemi a zpustošená dědictví vrátil, 9. abys řekl vězňům: »Vyjděte«, těm, kdo jsou v temnotách: »Ukažte se!« Při cestách se budou pást a na všech holých návrších naleznou pastvu. 10. Nebudou hladovět ani žíznit, nebude je ubíjet sálající horko a sluneční žár, neboť je povede ten, jenž se nad nimi slitovává, a dovede je ke zřídům vod. 11. Na všech svých horách učiním cestu, mé silnice budou vyvýšeny. 12. Hle, jedni přijdou zdaleka, jiní od severu a jiní od moře a jiní ze země Síňanů.“ 13. Plesejte, nebesa, a jásej, země, ať zvučně plesají hory, vždyť Hospodin potěšil svůj lid, slitoval se nad svými ujařmenými! 14. Sión říkával: „Hospodin mě

opustil, Panovník na mě zapomenul.“ 15. Cožpak může zapomenout žena na své pacholátko, neslitovat se nad synem vlastního života?

I kdyby některé zapomněly, já na tebe nezapomenu.

Malá ektenie

Čtení při svěcení vody

Proroctví Izaiáše proroka (Is 35. kap.)

1. Poušť i suchopár se rozveselí, rozjásá se pustina a rozkveté kvítím. 2. Bujně rozkveté, radostně bude jásat a plesat. Bude jí dána sláva Libanónu, nádhera Karmelu a Šáronu. Ty uzří slávu Hospodinu, nádheru našeho Boha. 3. Dodejte síly ochablým rukám, pevnosti kolenům klesajícím. 4. Řekněte nerozhodným srdcím: „Buďte rozhodní, nebojte se! Hle, váš Bůh přichází s pomstou, Bůh, který odplácí, vás přijde spasit.“ 5. Tehdy se rozevřou oči slepých a otevřou se uši hluchých. 6. Tehdy kulhavý poskočí jako jelen a jazyk němého bude plesat. Na poušti vytrysknou vody, potoky na pustině. 7. Ze sálající stepi se stane jezero a z žíznivé země vodní zřídla. Na nivách šakalů bude odpočívát dobytek, tráva tam poroste jako rákosí a sítí. 8. Bude tam silnice a cesta a ta se bude nazývat cestou svatou. Nebude se po ní ubírat nečistý, bude jen pro lid Boží. Kdo půjde po této cestě, nezbloudí, i kdyby to byli pošetilci. 9. Nebude tam lev, dravá zvěř na ni nevstoupí, vůbec se tam nevyskytne, nýbrž půjdou tudy vykoupení. 10. Ti, za něž Hospodin zaplatil, se vrátí. Přijdou na Sión s plesáním a věčná radost bude na jejich hlavách. Dojdou veselí

a radosti, na útěk se dají starosti a nářek.

Proroctví Izaiáše proroka (Is 55. kap.)

1. „Ej! Všichni, kdo žízníte, pojdte k vodám, i ten, kdo peníze nemá. Pojdte, kupujte a jezte, pojdte a kupujte bez peněz a bez placení víno a mléko! 2. Proč utrácíte peníze, ale ne za chléb? A svůj výdělek za to, co nenasytí? Poslechněte mě a jezte, co je dobré, ať se vaše duše kochá lahodnostmi! 3. Nakloňte ucho a pojdte ke mně, slyšte a budete živi! Uzavřu s vámi smlouvu věčnou, obnovím milosrdenství věrně Davidovi prokázána.“ 4. „Hle, dal jsem ho za svědka národům, národům za vévodu a zákonodárce. 5. Hle, povoláš pronárod, který neznáš, pronárod, který tě nezná, příběhne k tobě kvůli Hospodinu, tvému Bohu, za Svatým Izraele, který tě oslavil.“ 6. Dotazujte se Hospodina, dokud je možno ho najít, volejte ho, dokud je blízko. 7. Svěvolník ať opustí svou cestu, muž propadlý ničemnostem svoje úmysly; nechť se vrátí k Hospodinu, slituje se nad ním, k Bohu našemu, vždyť odpouštím mnoho. 8. „Mé úmysly nejsou úmysly vaše a vaše cesty nejsou cesty moje, je výrok Hospodinův. 9. Jako jsou nebesa vyšší než země, tak převyšují cesty mé cesty vaše a úmysly

mé úmysly vaše. 10. Spustí-li se lijavec nebo padá-li sníh z nebe, nevrací se zpátky, nýbrž zavlažuje zemi a činí ji plodnou a úrodnou, takže vydává símě tomu, kdo rozsívá, a chléb tomu, kdo jí. 11. Tak tomu bude s mým slovem, které vychází z mých úst: Nevrátí se ke mně s prázdnou, nýbrž vykoná, co chci, vykoná zdárně, k čemu jsem je poslal.“ 12. „S radostí vyjdete a budete vedeni v pokoji. Hory a pahorky budou před vámi zvučně plesat a všechny stromy v poli budou tleskat. 13. Místo trní vyrosté cypřiš, místo plevelů vzejde myrta. To bude k oslavě Hospodinova

jména, za trvalé znamení, které nebude vymýceno.“

Proroctví Izaiáše proroka (Is 12. kap.)

3. S veselím budete čerpat vodu z pramenů spásy. 4. A řeknete v ten den: Oslavujte Hospodina, vzývejte jméno jeho, známé čiňte mezi lidmi skutky jeho, připomínejte, že vyvýšené jest jméno jeho. 5. Žalmy zpívejte Hospodinu, nebo veliké věci učinil; a to známé buď po vsí zemi. 6. Jásej a plesej, ty, která bydlíš na Siónu, neboť Veliký je ve tvém středu – Svatý Izraele.

(Biblické citace dle ekumenického překladu s nepatrnými úpravami)